Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ROK XI. **NR. 12.**

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

WILNO, dnia 1 Grudnia 1934 r.

TREŚĆ:

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Z pobytu

Pana Ministra W. R. i O. P. Wacława Jędrzejewicza

w Wilnie w dniach 17 i 18 listopada b. r.

Podczas swego pobytu w Wilnie z okazji udziału w uroczystości poświęcenia nowego gmachu collegium anatomicum Pan Minister poświęcił uwagę również i sprawom szkolnym oraz przejawom życia kulturalnego w Wilnie.

W dniu 17 ub. m. Pan Minister dokonał inspekcji szkoły powszechnej „Świt", gimnazjum państwowego im. Mickiewicza i Słowackiego, filji białoruskiej tego gimnazjum oraz instytutu nauk handlowo-gospodarczych.

W godzinach popołudniowych Pan Minister odwiedził siedzibę Rady Wileńskich Zrzeszeń Artystycznych w murach po-bazyljańskich, Instytut Naukowo-Badawczy Europy Wschodniej i Bibljotekę im. Wróblewskich.

W drugim dniu pobytu w niedzielę dnia 18 listopada b. r. Pan Minister zwiedził Troki i zapoznał się ze stanem prac konserwatorskich na zamku trockim, interesując się zarówno stroną techniczną jak i metodą prac konserwatorskich. W godzinach wieczornych Pan Minister był w teatrach wileńskich oraz na koncercie Bogumiła Sykory, z udziałem Wileńskiego Chóru Nauczycielskiego, zorganizowanym przez koło Rodziny Urzędniczej Kuratorjum Okręgu Szkolnego na rzecz Towarzystwa Popierania Budowy Szkół Powszechnych w sali im. ks. Adama Czartoryskiego w gmachu Kuratorjum.

Wieczorem pociągiem pośpiesznym Pan Minister odjechał do Warszawy żegnany na dworcu przez przedstawicieli władz, uniwersytetu i szkolnictwa.

107.

MINISTER
WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

Warszawa

Dnia 19 listopada 1934 r.

Nr. I. Pol. 4391/34.

Zbiórka na cele szkolnictwa polskiego zagranicą.

Rada Fundacyjna i Zarząd Funduszu Szkolnictwa Polskiego Zagranicą przystępuje, wzorem lat ubiegłych, do zorganizowania trzeciej z rzędu powszechnej zbiórki pieniężnej na cele szkolnictwa polskiego zagranicą w okresie od dnia 15 stycznia 1935 r. do dnia 15 lutego 1935 r.

Odbyty w roku bieżącym II Zjazd Polaków z Zagranicy, jak niemniej utworzenia Światowego Związku Polaków, były wyrazem ponownego zacieśnienia węzłów wspólności narodowej między wszystkiemi skupieniami Polaków Zagranicą a Krajem, a zarazem wskazały na potrzebę stałego podtrzymywania i pogłębiania świadomości narodowej wśród młodego pokolenia polskiego zagranicą, któremu w braku bardzo intensywnej pomocy na tem polu grozić może zatracenie poczucia narodowego i asymilacja przez obce otoczenie.

Jednym z ważnych jeżeli nie najważniejszym środkiem, wiodącym do tego celu, jest pomoc dla walczącego z wielu trudnościami szkolnictwa polskiego zagranicą.

Gromadząc na najpilniejsze potrzeby tego szkolnictwa fundusze, jest akcja zbiórkowa Funduszu jedyną formą pomocy, jaką szerokie warstwy społeczeństwa polskiego szkolnictwu temu przynoszą, jest ona zarazem środkiem szerzenia w społeczeństwie i wśród młodzieży idei spoistości narodowej i poczucia, że Naród Polski nie zamyka się w granicach politycznych Państwa Polskiego.

Zbiórka będzie zorganizowana pod Wysokim Protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej za pośrednictwem powołanych w właściwej drodze komitetów wojewódzkich i powiatowych względnie miejskich i obejmie także szkoły.

Szczegółowe wskazania organizacyjne i materjały zbiórkowe prześle

komitet wykonawczy bezpośrednio do komitetów wojewódzkich, — dla szkół zaś do Kuratorjów Okręgów Szkolnych. Na terenie szkół zbiórka powinna być poprzedzona pogadankami, wyjaśniejącemi trudne położenie szkoły polskiej i młodzieży na obczyźnie. Możnaby ją odbyć w związku z obchodem rocznicy powstania styczniowego, a przeprowadzić podobnie jak w latach poprzednich, nadając całej akcji charakter wychowawczy.

Pracownicy szkolni winni wziąć czynny udział w organizowaniu i pracach komitetów, aby akcji zbiórkowej zapewnić możliwie największe powodzenie.

Minister:

(—) W. Jędrzejewicz.

108.

MINISTER

Wyznań Religijnych i Oświecenia

Publicznego

Warszawa

OKÓLNIK Nr. 167

z dnia 13 listopada 1934 r. (I. F-8386/34)

o opłatach za egzamin dla eksternów w państwowych średnich szkołach rolniczych i ogrodniczych.

Z mocą obowiązującą od dnia 1 listopada 1934 r. zarządzam pobieranie następujących opłat za egzamin dla eksternów w państwowych średnich szkołach rolniczych i ogrodniczych:

1) Taksa za egzamin w zakresie programu średniej szkoły rolniczej i ogrodniczej . . . . 20 zł.
2) Taksa za egzamin w zakresie programu licealnej szkoły rolniczej i ogrodniczej . . . . 20 zł.
3) Taksa za świadectwa, wydawane eksternom ze złożenia egzaminu . . . . 5 zł.

4) Taksa za duplikaty świadectw, wydawanych eksternom . 11 zł.

Od powyższych opłat nikt zwolnionym być nie może.

Taksy wymienione w punktach 1 i 2, należy uiszczać za pośrednictwem P. K. O. na konto czekowe szkoły przed przystąpieniem eksterna do egzaminu.

Taksę, wymienioną w punkcie 3, uiszczają eksterni za pośrednictwem P. K. O. na konto czekowe szkoły po otrzymaniu wiadomości o dodatnim wyniku egzaminu.

Taksa, wymieniona w punkcie 4, stanowi dochód Skarbu Państwa i powinna być wpłacana przez zainteresowanych znaczkami stemplowemi, wartości nominalnej 10 zł., które Dyrekcja szkoły nakleja na wydanym duplikacie i kasuje.

Taksy, wpłacone przez eksternów, zwrotowi zasadniczo nie podlegają. Wyjątkowo mogą być zwrócone taksy, wymienione w punktach 1 i 2, i to tylko w tym wypadku, gdy ekstern z powodu zasłabnięcia lub choroby, powstałej po wpłaceniu taksy, co winno być stwierdzone świadectwem lekarskiem, egzaminowi poddać się nie może, względnie po wpłaceniu taksy do egzaminu dopuszczonym nie zostanie. Zwrotu taks dokonywują Dyrekcje Szkół we własnym zakresie działania.

Dochód z taks, wymienionych w punktach 1, 2 i 3, Dyrekcje szkół zatrzymują do swojej dyspozycji na pokrycie wydatków, przewidzianych w zatwierdzonych przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego rocznych planach finansowo-gospodarczych, które winny obejmować wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej, powołanych z poza grona nauczycielskiego, oraz wydatki kancelaryjne związane z przeprowadzeniem praktycznego egzaminu.

Sposób pobierania, przechowywania i księgowania sum otrzymanych z powyższych taks normują przepisy rachunkowo-kasowe, wydane przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Minister:

(—) *W. Jędrzejewicz.*

109.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.

—

Warszawa.

OKÓLNIK Nr. 144

z dnia 24 września 1934 r. (I R-7361/34)

w sprawie opłat szkolnych w szkołach rolniczych *).

W związku z wątpliwościami, jakie nasunęły się Kuratorjom Okręgów Szkolnych przy stosowaniu w szkołach rolniczych okólnika Nr. 86 z dnia 14 czerwca 1934 r. (I R-4545/34) o opłatach szkolnych w szkołach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6—7, poz. 97), Ministerstwo wyjaśnia, co następuje:

a) okólnik powyższy stosować należy we wszystkich państwowych zarówno ludowych (niższych) jak i średnich szkołach rolniczych, ogrodniczych i specjalnych (mleczarskich, spółdzielczych i t. p.),

b) w szkołach niższych (rolniczych, ogrodniczych i specjalnych) obowiązują punkty III i V okólnika,

c) egzamin główny w średnich szkołach rolniczych, nie wyszczególniony w punkcie IV okólnika, należy traktować analogicznie jak egzamin końcowy w tych szkołach. Taksa za egzamin główny wynosi złotych 10.

Fundusz powstały z powyższych opłat szkolnych powinien być zużyty według postanowień p. VIII omawianego okólnika, przyczem dochód z taks za egzamin główny winien być zużyty zgodnie z wytycznemi punktu VIII lit. c.

Dyrektor Departamentu:

(—) *Karol Makuch.*

---

*) Dz. Urz. K. O. S. Wil. Nr. 8—9 z 1934 poz. 69.

110.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 20 listopada 1934 r. Nr. I-46345/34

do P. P. Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcyj i Kierownictw wszystkich szkół w Okręgu

w sprawie nalepek T. P. B. P. S. P. na podręcznikach szkolnych.

Po rozpoczęciu działalności swej w roku 1933 Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych niejednokrotnie podawało do publicznej wiadomości, że Polskie Towarzystwo Wydawców Książek przeznaczyło na fundusz T. P. B. P. S. P. 10 groszy od każdego sprzedanego podręcznika szkolnego, nie podnosząc ceny podręcznika. Pieniądze te wpływają do T. P. B. P. S. P. przez nalepianie na podręcznikach znaczków dziesięciogroszowych tegoż Towarzystwa. Sprzedawcy podręczników mają możność nabycia znaczków w każdym najbliższym urzędzie lub agencji pocztowej.

W tym stanie rzeczy używanie w szkołach podręczników, nieposiadających znaczków T. P. B. P. S. P., nie może mieć miejsca. Za przestrzeganie tej zasady czynię odpowiedzialnymi osobiście Panów Dyrektorów, Kierowników (Przełożone), Nauczycieli(lki) wszystkich państwowych, publicznych i prywatnych szkół w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) K. Szelągowski.

111.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 20 listopada 1934 r. Nr. O. 45928/34

do PP. Inspektorów Szkolnych, Dyrektorów i Kierowników wszystkich szkół w Okręgu

w sprawie imprez urządzanych w szkołach.

Na podstawie pisma Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 15 listopada 1934 r. Nr. I Pol. 4361/34 powiadamiam, iż zostało wydane w ciągu ostatnich lat szereg zezwoleń na wyświetlanie filmów przez Kina Objazdowe oraz urządzanie przez specjalne zespoły i jednostki przedstawień teatralnych, deklamacyj, odczytów i t. d. w szkołach. Niekiedy wydano te zezwolenia bez wyraźnego zastrzeżenia, że imprezy te nie mogą się odbywać podczas godzin szkolnych.

Ze względu na konieczność uporządkowania tej sprawy, zarządzam niniejszem, by wszelkie tego rodzaju imprezy, odbywały się odtąd jedynie poza godzinami szkolnemi.

Wszystkie wydane już przez Ministerstwo W. R. i O. P. lub Kuratorjum zezwolenia—tracą ważność z końcem bieżącego roku szkolnego, przed upływem którego osoby lub instytucje zainteresowane mogą wszcząć starania o ich wznowienie.

O wydanie ewentualnych zezwoleń należy odtąd zwracać się jedynie do Ministerstwa W. R. i O. P.

Jednocześnie polecam treść niniejszego okólnika podać do wiadomości zgłaszającym się organizacjom, zespołom i jednostkom, posiadającym już zezwolenia na urządzanie powyższych imprez w szkole.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) K. Szelągowski.

112.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 23 listopada 1934 r. Nr. O. 46422/34

do PP. Inspektorów Szkolnych i Nauczycieli publicznych szkół powszechnych w Okręgu

w sprawie kursu higjeny szkolnej.

Kuratorjum O. S. organizuje kurs informacyjny z dziedziny higjeny szkolnej dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w czasie od 10 do 12 stycznia 1935 r. włącznie.

Celem osiągnięcia należytych wyników pracy w szkole koniecznem jest wszechstronne poznanie właściwości uczniów, orjentowanie się w ich stanie zdrowia i brakach fizycznych; przy realizowaniu programu zajęć praktycznych w kulturze życia codziennego nauczyciel musi czynnie ustosunkować się do przepisów higjeny.

Kurs nosi charakter ochotniczy. Zwrot kosztów przejazdu uczestnikom ani ich utrzymania podczas kursu nie są przewidziane. Natomiast podczas trwania kursu Kuratorjum zapewni uczestnikom wygodne i tanie pomieszczenie w schronisku oraz tanie i dostatnie pożywienie.

Podanie o przyjęcie na Kurs należy zgłaszać do dn. 22 grudnia 1934 r. w liczbie do 10 z każdego obwodu szkolnego. Pierwszeństwo w przyjęciu na kurs mają kierownicy zespołów nauczycielskich, przewodniczący konferencyj rejonowych i nauczyciele członkowie rad gminnych.

Program kursu:

A. Dzień pierwszy 10.I.35, poświęcony higjenie otoczenia.

a) Wykład wstępny. Zadania higjeny szkolnej, rola w niej nauczyciela, udział rodziny i społeczeństwa . . . . . . 1 godz.

b) higjena budynku i urządzeń szkolnych . . . . 2 „

c) zwalczanie chorób zakaźnych w szkole i poza szkołą . 2 „

B. Dzień drugi 11.I.35 r. poświęcony higjenie ucznia.

a) Co każdy nauczyciel o stanie zdrowia i rozwoju fizycznym swoich uczniów wiedzieć powinien? . . . . 1 godz.

b) higjena pracy umysłowej ucznia . . . . 1 „

c) higjena wzroku . . . . 1 „

d) dziecko gruźlicze . . . . 1 „

e) pierwsza pomoc w nagłych wypadkach . . . . 1 „

C. Dzień trzeci 12. I. 35 poświęcony wychowaniu higjenicznemu w szkole.

a) Wychowanie higjeniczne i propaganda zasad higjeny w szkole. Zdrowie nauczyciela . . . . 3—4 godz.

b) seminarjum dyskusyjne . . . . 2 „

c) zamknięcie kursu.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) K. Szelągowski.

113.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 26 listopada 1934 r. Nr. O-46915/34

do P. P. Inspektorów Szkolnych i Dyrektorów szkół w Okręgu

w sprawie harcerskich kursów nauczycielskich w czasie feryj zimowych.

I. Kuratorja Okręgów Szkolnych organizują w czasie feryj zimowych następujące kursy harcerskie dla nauczycielstwa szkół powszechnych i średnich:

1) K. O. S. Brzeskiego w Hajnówce w pow. bielsko - podlaskim kurs dla nauczycieli i nauczycielek. Kurs odbędzie się w czasie od 3 do 12 stycznia. Opłata za pomieszczenie i utrzymanie 20 zł.

2) K. O. S. Krakowskiego:

a) kurs dla nauczycieli w Sporyszu koło Żywca w czasie od 3 do 13 stycznia. Opłata za pomieszczenie i utrzymanie na kursie 25 zł.,

b) kurs dla nauczycielek w Witowie koło Zakopanego w czasie od 2 do 12 stycznia. Opłata za pomieszczenie i utrzymanie na kursie 30 zł.

3) Kuratorjum O. S. Lubelskiego:

Kurs dla nauczycieli i nauczycielek. Kurs odbędzie się w Lublinie w czasie od 3 do 12 stycznia. Opłata za pomieszczenie i utrzymanie 25 zł.

4) Kuratorjum O. S. Lwowskiego:

a) kurs dla nauczycielek, prowadzących gromady zuchowe lub drużyny harcerskie. Kurs odbędzie się w Maksymówce koło Wygody w powiecie dolińskim w czasie od 28 grudnia r, b. do dn. 13 stycznia r. n. Opłata za pomieszczenie i utrzymanie 35 zł.

b) kurs dla nauczycieli, uwzględniający w szczególności pracę drużyny harcerskiej w szkole średniej. Kurs odbędzie się w Lwowie w czasie od 3 do 13 stycznia. Opłata za pomieszczenie i utrzymanie 30 zł.

5) Kuratorjum O. S. Łuckiego: kurs dla nauczycieli i nauczycielek. Kurs odbędzie się w Krzemieńcu w czasie od 2 do 12 stycznia. Opłata za pomieszczenie i utrzymanie 25 zł.

6) Kuratorjum O. S. Warszawskiego: kurs dla nauczycieli i nauczycielek. Kurs odbędzie się w Warszawie w czasie od 3 do 10 stycznia. Opłata za pomieszczenie i utrzymanie 25 zł.

7) Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Oświecenia Publicznego):

a) kurs dla nauczycieli, prowadzących lub opiekujących się gromadami zuchowemi. a pragnących zapoznać się z programem pracy harcerskiej. Kurs odbędzie się w Istebnej (w pow. cieszyńskim) w czasie od 2 do 14 stycznia. Opłata za pomieszczenie i utrzymanie 30 zł.,

b) kurs dla nauczycielek w Ustroniu (w pow. cieszyńskim) w czasie od 1 do 14 stycznia. Opłata za pomieszczenie i utrzymanie 35 zł.

II. Kursy powyższe, z wyjątkiem organizowanych przez K. O. S. Lwowskiego w Maksymówce i przez Urząd Wojewódzki Śląski w Istebnej, mają charakter ogólno-informacyjny i przeznaczone są zarówno dla opiekunów drużyn i gromad szkolnych, jak i dla nauczycielstwa, pragnącego się dopiero zapoznać z podstawami i metodami pracy harcerskiej i zuchowej w szkole.

Program tych kursów uwzględni przeto teoretyczne podstawy ruchu harcerskiego, praktyczne ćwiczenia, gry, zabawy, wycieczki i zaznajomi uczestników z formami zbiorowego życia drużyny harcerskiej (ogniska i t. p.).

III. Kandydaci, pragnący wziąć udział w kursach, winni przesłać w drodze służbowej w terminie do dnia 15 grudnia zgłoszenie do tego Kuratorjum O. S., (Wydziału O. P. w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim), które dany kurs organizuje. Równocześnie ze zgłoszeniem należy prze-

słać przekazem pocztowym kwotę pięć złotych, jako wpisowe, na adres tego Kuratorjum, które organizuje dany kurs.

W zgłoszeniu podać należy dokładny adres, wiek, stanowisko służbowe, czy kandydat pracuje na terenie harcerstwa, ew. jakie pełni funkcje, czy też zamierza się zapoznać z pracą harcerską, wreszcie, czy brał udział w kursach i obozach harcerskich wzgl. innych pokrewnych organizacyj, czy posiada stopień wojskowy lub p. w.

IV. Uczestnicy kursów winni przywieźć z sobą wyekwipowanie wycieczkowe, podane w karcie przyjęcia i zapoznać się z literaturą, w niej wskazaną.

W czasie trwania kursu uczestników obowiązuje regulamin kursu.

V. Koszty przejazdu uczestnicy ponoszą z własnych funduszów. Przysługuje im przytem prawo do otrzymania z Komendy P. W. zlecenia na przejazd ulgowy (t. j. za opłatą 20% biletu normalnego) na podstawie zaświadczenia o przyjęciu na kurs.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) K. Szelągowski.

114.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 23 listopada 34 r. Nr. O-45003/34

do P. P. Inspektorów Szkolnych, Dyrekcyj i Kierownictw wszystkich szkół w Okręgu

w sprawie organizowania wycieczek w celu zapoznania się z urządzeniami i działalnością Poczty, Telegrafu i Telefonu.

Dyrekcja Okręgowa Poczt i Telegrafów w Wilnie, obejmująca działalnością cały teren Okręgu Szkolnego pismem z dn. 10 XI. 34 r. Nr. A. O. 18 wystąpiła z propozycją wysyłania w okresach i godzinach wyznaczonych przez Dyrekcje i Kierownictwa szkół przedstawicieli urzędów pocztowych, którzy specjalnie do tego przygotowani w formie przystępnej i dostosowanej do poziomu dzieci i młodzieży będą wygłaszać w obecności wychowawców klas popularne odczyty o Poczcie. Jednocześnie

Dyrekcja zaleciła otaczać troskliwą opieką wycieczki szkolne, udające się do urzędów pocztowych.

Uważając tę akcję za nader ważną, a należyte uświadomienie młodzieży szkolnej o działalności tak ważnej instytucji za konieczne wzywam Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcje i Kierownictwa wszystkich szkół w Okręgu do jaknajbliższej współpracy w zrealizowaniu zamierzeń Dyrekcji Poczt i Telegrafów.

Polecam Dyrekcjom i Kierownictwom szkół zwrócić się do najbliższych urzędów pocztowych, z powołaniem się na pismo Dyrekcji Poczt, o wygłoszenie popularnych odczytów dla tych klas, które w programie nauczania, uwzględnione mają zaznajomienie się z działalnością poczty. Należy również zawiadamiać urzędy pocztowe o projektowanych wycieczkach, organizowanych w powyższych celach.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) *K. Szelągowski.*

115.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 23 listopada 1934 r. Nr. O.-46280/34

do PP. Inspektorów Szkolnych, Dyrekcyj i Kierownictw oraz Nauczycieli wszystkich szkół w Okręgu

w sprawie poparcia poczynań Związków Propagandy Turystyki w Wilnie i Nowogródku.

W Wilnie i Nowogródku powstały Związki Propagandy Turystyki, mające za zadanie propagandę turystyczną ziem Wileńskiej i Nowogródzkiej w kraju i zagranicą oraz podjęcia akcji w kierunku stworzenia udogodnień i atrakcyj dla zwiedzających te ziemie turystów.

Uważając działalność Związków za bardzo pożyteczną i mającą duże znaczenie gospodarcze dla kraju—wzywam Panów Inspektorów szkolnych, Dyrekcje i Kierownictwa oraz Nauczycielstwo wszystkich szkół w Okręgu do poparcia akcji powstałych Związków, a w szczególności przystępowanie na członków i brania udziału w pracach nad rozwojem turystyki.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) *K. Szelągowski.*

116.

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 26 listopada Nr. I-46864/34

do P. P. Inspektorów Szkolnych i Kierowników wszystkich szkół w Okręgu

w sprawie higjeniczno-sanitarnego utrzymania szkół.

W związku z wykonywaniem postanowień §§ 1 i 13—15 statutu publicznej szkoły powszechnej, oraz w związku z treścią punktu 2 planu pracy Kuratorjum O. S. w zakresie szkolnictwa powszechnego podaję następującą instrukcję w sprawie higjeniczno-sanitarnego utrzymania szkół oraz ramowe zarządzenia, określające sposoby postępowania P. P. Inspektorów, Kierowników oraz Nauczycielstwa w tej dziedzinie.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) *K. Szelągowski.*

Załącznik Nr. I-46864/34.

INSTRUKCJA

w sprawie higjeniczno-sanitarnego utrzymania szkół.

1. *Otoczenie szkoły* powinno być utrzymane w stanie należytej czystości i porządku. Teren winien być wyrównany i wyprzątnięty ze wszelkich odpadków, śmieci, resztek budowlanych, spróchniałych pni, chwastów i t. p. Ze względów bezpieczeństwa usunąć należy z terenu szkolnego wszelkie druty kolczaste, zasypać doły i stare studnie. Istniejące studnie zabezpieczyć należycie przed wypadkami. Sąsiednie posesje ze względu na bliskość szkoły winny być również utrzymane czysto i porządnie.

2. *Budynek szkolny i jego urządzenie.* Kwalifikuje budynek szkolny do użytku szkolnego Komisja, składająca się z przedstawiciela gminy, Inspektoratu Szkolnego i dozoru sanitarnego (lekarz powiatowy lub rejonowy). W każdym wypadku wynajmu budynku szkolnego

Komisja w składzie wymienionym sporządza odpowiedni protokół, przechowywany w aktach Inspektoratu Szkolnego. We wszystkich wypadkach dotychczasowego wynajmu lokalu bez orzeczenia wymienionej Komisji, należy dokonać komisyjnego zakwalifikowania lokalu najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy od dnia wyjścia niniejszego zarządzenia. Mieszkanie kierownika szkoły, woźnego lub gospodarza nie może łączyć się bezpośrednio z lokalem szkolnym. Każdy budynek szkolny powinien posiadać szatnię zaopatrzoną w odpowiednią liczbę wieszaków. W braku odpowiedniego pomieszczenia szatnia może się mieścić w sionkach lub korytarzu pod warunkiem należytego przewietrzania i uszczelnienia od chłodów. W czasie wielkich mrozów dzieci powinny z nieogrzewanych szatni wnosić przed włożeniem zwierzchnie ubranie do klasy celem jego ogrzania. Zwierzchnich ubrań nie należy bezwzględnie wieszać w izbach szkolnych.

Powierzchnia izby szkolnej, zgodnie z przepisami winna być dostosowana do liczby uczniów. Każda izba szkolna powinna być zaopatrzona w lufciki lub górne okienko; jedno okno należy zostawić na zimę niezaklejone do przewietrzania izb podczas pauz. Podczas lekcyj klasa musi być wietrzona stale przez lufcik lub górne okno. Pożądany jest ponadto wentylator wyciągowy do komina. W ciepłej porze roku za wentylator wyciągowy powinno służyć palenisko pieca.

Izby szkolne powinny być dostatecznie oświetlone światłem dziennem, dostęp którego nie może być tamowany przez zadrzewienie lub nieodpowiednio zawieszone i przykrywające górne szyby firanki. Kwiaty doniczkowe na oknach nie powinny być zanadto wybujałe. Powyższe dotyczy przedewszystkiem izb oświetlonych od północy i zachodu. Okna powinny być z lewej strony siedzących w ławkach uczniów. Okna od przodu powinny być bezwzględnie zniesione. O ile zachodzi potrzeba należy je przenieść na ścianę lewą.

Rzędy ławek należy ustawiać możliwie najbliżej okien. Kolor ścian winien być bezwzględnie jasny. Tablica powinna być matowa i umieszczona z prawej strony lub pośrodku, w żadnym wypadku z lewej strony.

Ciepłota izb powinna się wahać około 15 stopni Celz. w czasie trwania lekcji.

Ławki winny być dopasowane do wzrostu dzieci, tak by dzieci miały oparcie do nóg.

U zewnętrznego wejścia do szkoły należy umieścić drewniane kraty do wycierania nóg, w sionkach — wycieraczki słomiane.

Umywalki z wodą bieżącą i mydłem powinny się znajdować bezwzględnie w każdej szkole. Mycie rąk w miednicy jest niehigjeniczne.

Każde dziecko powinno mieć własny ręcznik.

Szkoły wyżej zorganizowane należy zaopatrzyć w higjeniczne przyrządy do picia wody. W pozostałych szkołach każde dziecko powinno mieć własny kubek do picia wody. Woda do picia powinna znajdować się w specjalnym zbiorniku z kranem.

W izbach szkolnych powinny znajdować się spluwaczki i kosze na śmiecie.

Kierownik szkoły obowiązany jest dbać o należyte utrzymanie studni, zgodnie z przepisami sanitarnemi.

3. *Ustępy szkolne* powinny być wybudowane na miejscu wzniesionem przez wybrukowanie względnie wysypanie żwirem w różnych miejscach terenu dla dziewcząt i chłopców z odpowiedniemi napisami. Dół ustępowy należy w miarę możności wycementować i bezwzględnie bardzo szczelnie zakryć. Dół ustępowy należy zaopatrzyć w drewniany komin wentylacyjny, przeprowadzony od dołu przez dach nazewnątrz. Ściany należy uszczelnić od chłodu. Podłoga dziureczkowana i przykryta wypokostowaną kratą. Wysokość sedesów dostosowana do wzrostu dzieci, deski sedesów wypokostowane. Ilość otworów w deskach: jedno na 25 dziewcząt i jedno na 40 chłopców. Ustęp od wewnątrz powinien być okresowo bielony wapnem. Drzwi szczelnie zamykane i zaopatrzone w haczyki. Ustęp winien być zaopatrzony w okno. Obowiązkowo raz na tydzień ustępy myje i szaruje woźny szkolny. W międzyczasie należy zorganizować dzieci do opieki nad czystością i porządkiem w ustępach. Wybudowanie nowych względnie przerobienie już istniejących ustępów nie wymaga tak wielkich kosztów, by właściciele lokali wynajętych lub samorządy nie mogły im wydołać. Jeżeli w budynkach wynajętych, właściciele budynków wykażą w tej sprawie opieszałość, kierownik szkoły powinien w porozumieniu z czynnikami samorządowymi, pokrywającemi koszta wynajmu budynków sam zorganizować budowę, względnie przebudowę ustępów z tem, że koszta zostaną potrącone właścicielowi budynku z opłaty za czynsz. PP. Inspektorowie zechcą w tej sprawie wywrzeć odpowiedni nacisk na władze samorządowe za pośrednictwem władz administracyjnych I instancyj.

4. *Opieka społeczna nad dziatwą.* Kierownik szkoły bada szczegółowo stan materjalny uczniów i ich potrzeby w zakresie dożywiania, zaopatrzenia w odzież, przybory i t. p. jak również dowożenia do

szkoły ze względu na słaby stan zdrowia i uciążliwą drogę, oraz w związku ze stwierdzonemi potrzebami organizuje opiekę społeczną nad dziatwą i czuwa nad odpowiedniem jej wykonaniem.

5. *Zapobieganie szerzeniu się chorób zakaźnych przez szkołę.* Kierownik jest odpowiedzialny za dokładne wykonywanie przepisów o zapobieganiu szerzeniu się chorób zakaźnych przez szkołę. Podstawowym warunkiem w tej dziedzinie jest ogólna czystość w szkole, zwalczanie kurzu, czystość osobista dzieci, zwalczanie zawszenia, kontrola higjeniczna przez lekarzy i wychowawców. Szczegółowe wskazówki co do zwalczania wszawicy są umieszczone w Dzienniku Urzędowym K. O. S. Wil. Nr. 1. r. 1931, co do zwalczania jaglicy w Nr.Nr. 5 i 11 r. 1931. Zwalczanie duru brzusznego wiąże się ze stanem studzien, przyrządów do picia oraz przegotowywaniem wody, mleka i pokarmu. Tyfus plamisty rozpowszechnia się przez wesz odzieżową. W czasie pojawiania się wypadków tyfusu szczególną uwagę należy zwrócić na czystość bielizny i dożywianie dziatwy jako czynnika zwiększającego odporność organizmu. Szczegółowe wskazówki w Dzienniku Urzęd. K. O. S. Wil. Nr. 1 r. 1931, Nr. 12 r. 1932. W okresie dni przeciwgruźliczych (od 1. XII do 10. I każdego roku) należy przeprowadzić odpowiednie pogadanki w każdej szkole.

II.

Celem dokładnego zbadania obecnego stanu higjeniczno-sanitarnego szkół, stanu zagospodarowania szkół w tej dziedzinie oraz określenia potrzeb uczniów, które mogą i powinny być zaspokojone przez Opiekę Społeczną, roześlą P. P. Inspektorowie do szkół odpowiednią ankietę. Budowa ankiety powinna uwzględnić potrzeby szkoły w ujęciu jakościowem i ilościowem, dotychczasowe sposoby oraz stopień zaspakajania tych potrzeb, nadto możliwości i sposoby wzmożenia aktywności samej szkoły i jej środowiska w dalszem usuwaniu braków szkoły i opiekowaniu się dziatwą szkolną. Sprawy higjeniczno-sanitarne szkoły oraz potrzeby dzieci należy skutecznie rozwiązywać nietylko przez właściwe zestawianie gminnych budżetów szkolnych i dopilnowanie realizowania tych budżetów, ale również przez organizowanie miejscowej ludności do wykonania prac w szkole i dla szkoły. Należy zwracać się do istniejących w rejonie szkoły odpowiednich organizacyj społecznych z propozycją wykonania pojedyńczych prac, zaopiekowania się tą lub inną dziedziną życia szkoły, usunięcia tego czy innego braku, zaspoko-

jenia tej czy innej potrzeby. Należy również pociągać organizacje społeczne do indywidualnej opieki jednostkowej lub grupowej nad poszczególnemi dziećmi, wymagającemi specjalnej pomocy w dziedzinie dożywiania, zaopatrzenia w odzież, przybory szkolne i t. p. Szczególną uwagę należy zwrócić na sieroty i dzieci specjalnie uzdolnione. Tym ostatnim należałoby za wszelką cenę umożliwić dalsze kształcenie się. Należy w tym celu pociągnąć do współpracy ze szkołą, wszystkie istniejące w rejonie szkoły, organizacje społeczne, oddając w miarę możności każdej z nich jakiś poszczególny dział pracy. Poza organizacjami społecznemi trzeba szukać poszczególnych jednostek, dobrej woli wśród miejscowej ludności, któreby zaopiekowały się bądź poszczególnemi dziećmi, bądź jedną z najpilniejszych potrzeb szkoły.

Przez odpowiednie oddziaływanie należy zorganizować rodziców do planowej akcji dowożenia do szkoły dzieci młodszych i słabego zdrowia, mieszkających dalej od szkoły lub mających uciążliwą drogę do przebycia. Ponadto rodzice winni być stale uświadamiani przez szkołę co do stosowania wymagań sanitarno-higjenicznych w domu i w stosunku do dzieci. Ponadto przez odpowiednie oddziaływanie wychowawcze i zorganizowanie samych dzieci oraz należyte wykorzystanie zajęć praktycznych, należy pociągnąć dzieci do jaknajczynniejszej troski i dbałości o zachowanie i utrzymanie czystości i porządku osobistego oraz czystości i porządku izb lekcyjnych, budynku szkolnego, ustępów i otoczenia szkoły, jak również leżącej w granicach ich możliwości samopomocy koleżeńskiej. W szczególności należy obudzić w dzieciach poczucie odpowiedzialności za czystość i porządek, wdrożyć je do stałej dbałości o to, oraz należycie je do tego zorganizować. Prace związane z zachowaniem i częściowo utrzymaniem czystości i porządku powinny w miarę możności wykonywać same dzieci. Zajęcia praktyczne należy wykorzystać na wykonanie takich prac jak: wyrównanie i wyprzątnięcie terenu szkoły, sporządzenie wieszaków na ubranie, wycieraczek i krat, koszów na śmiecie, podstawek i półeczek do kwiatów i t. p.

Wszelkie zaprojektowane poczynania w tej dziedzinie powinny zostać ujęte w rocznych planach pracy kierowników szkół, w trzyletnich planach zagospodarowania szkół oraz w planach dydaktyczno-wychowawczych poszczególnych klas. Sprawozdania ze stopniowej realizacji planu w dziedzinie higjeniczno sanitarnej oraz opieki społecznej powinni kierownicy szkół nadsyłać do Inspektoratu Szkolnego w terminach kwartalnych, ustalonych przez P. P. Inspektorów Szkolnych.

P. P. Inspektorowie Szkolni zarządzą, aby na najbliższych zebraniach zespołów nauczycielskich i konferencjach rejonowych instrukcja

niniejsza łącznie ze wskazanemi w niej poprzedniemi okólnikami była szczegółowo przepracowana.

Realizacja powyższych wytycznych powinna odbywać się w ścisłym kontakcie z przedstawicielami dozoru sanitarnego władz administracyjnych I instancyj. W tym celu zechcą P. P. Inspektorowie nawiązać z nimi kontakt i ustalić terminy stałych posiedzeń kwartalnych, protokóły których należy przechowywać w aktach Inspektoratu Szkolnego.

117.

MINISTERSTWO SKARBU — Warszawa, dnia 6 października 1934 r.

L. D. III. 16392/3/34.

Obroty kasowe za pośrednictwem Banku Polskiego i Pocztowej Kasy Oszczędności.

Celem zapewnienia jednolitego postępowania władz i urzędów, zakładów i instytucyj oraz jednostek gospodarczych przy wykonywaniu czynności, związanych z poborem dochodów i dokonywaniem wydatków, tudzież czynności związanych z dokonywaniem wzajemnych rozrachunków w obrotach kasowych za pośrednictwem Banku Polskiego i Pocztowej Kasy Oszczędności (Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 9 września 1931 r. Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 29 p. 413, Monitor Polski z 3 listopada 1931 r. Nr. 254) Ministerstwo Skarbu zaznacza, co następuje:

I. Przy wszelkich wpłatach i wypłatach sum budżetowych i niebudżetowych należy zastosować zasadniczo drogę przelewu. Przelew może być dokonany:

a) z konta żyrowego w Banku Polskim, kasy, Izby skarbowej, Centralnej Księgowości na konto żyrowe wierzyciela w tymże banku;

b) z konta czekowego w P. K. O. dłużnika na konto czekowe wierzyciela. Powyższe przelewy mają być dokonane zapomocą czeków przelewowych.

c) z rachunku sum budżetowych i niebudżetowych prowadzonego w kasie Urzędu Skarbowego, Izbie Skarbowej, Cent-

ralnej Księgowości na rachunek takich sum prowadzony w tej samej lub innej kasie lub Izbie skarbowej względnie w Centralnej Księgowości zapomocą asygnaty na przelew, ewentualnie asygnaty z upoważnieniem na przelew (§ 34 Przepisów rachunkowych dla władz w brzmieniu okólnika Ministra Skarbu z dnia 20 marca 1928 r. L. D. VII-216/2/28) (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 12 p. 178 z r. 1928), Monitor Pol. z 4 kwietnia 1928 r. Nr. 79, oraz §§ 46—48 Przepisów rachunkowych dla władz tudzież §§ 101—103 instrukcji dla kas (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 45 z r. 1921, Monitor Pol. Nr. 285 z 1921 r.).

II. Jeżeli droga przelewu dla wyrównania zobowiązań okaże się niemożliwą, ponieważ wierzyciel nie posiada konta żyrowego w Banku Polskim lub konta czekowego w P. K. O., władze (urząd, zakład, instytucja) dłużna, posiadająca otwarty rachunek sum budżetowych względnie niebudżetowych:

1) w kasie Urzędu Skarbowego, zarządzi wypłatę należności:

a) wierzycielowi zamieszkałemu w siedzibie Kasy Urzędu Skarbowego właściwej dla władzy asygnujacej, w tejże kasie bezpośrednio, lub czekiem kasowym z konta żyrowego tegoż organu skarbowego w miejscowym Oddziale Banku Polskiego;

b) wierzycielowi zamieszkałemu w siedzibie innej Kasy Urzędu skarbowego, w tejże kasie zapomocą asygnaty z upoważnieniem;

c) wierzycielowi zamieszkałemu poza siedzibą kasy zapomocą przekazu czekowego P. K. O.

2) w Izbie skarbowej — zarządzi wypłatę:

a) wierzycielowi zamieszkałemu w siedzibie tejże Izby skarbowej zapomocą czeku kasowego na Bank Polski, w Nowogródku zapomocą asygnaty z upoważnieniem na miejscową kasę Urzędu skarbowego;

b) wierzycielowi zamieszkałemu poza siedzibą tejże Izby lecz w siedzibie kasy Urzędu skarbowego zapomocą asygnaty z upoważnieniem:

c) w innym przypadku zapomocą przekazu czekowego P. K. O.

3) w Centralnej Księgowości, — zarządzi wypłatę:

a) wierzycielowi zamieszkałemu w Warszawie zapomocą czeku kasowego na Bank Polski;

b) wierzycielowi zamieszkałemu w siedzibie kasy Urzędu skarbowego zapomocą asygnaty z upoważnieniem;

c) wierzycielowi zamieszkałemu poza siedzibą kasy Urzędu skarbowego zapomocą przekazu czekowego P. K. O.

III. Wypłatę uposażeń funkcjonarjuszom należy uskuteczniać według zasad podanych pod II.

IV. Koszty wypłat z sum budżetowych, jakie należy pokryć w razie korzystania z pośrednictwa P. K. O. pokryją władze asygnujące z własnych kredytów.

V. Koszt przekazania zaliczki na uposażenie należy potrącić z kwoty zaliczki.

Jeżeli zaliczkę przekazano przez pocztę przekazem pieniężnym, koszty przekazu pieniężnego należy potrącić z kwoty zaliczki.

Koszty wypłat zapomocą przekazów czekowych P. K. O. z innych sum niebudżetowych należy pokrywać z tychże sum. W dotyczącej asygnacie (zleceniu wypłaty) należy uwidocznić sumę brutto i sumę netto do wypłaty. Kwotę opłaty P. K. O. należy uwidocznić czerwonym atramentem.

VI. Jeżeli władza (urząd, instytucja, jednostka gospodarcza) ma uskutecznić wpłatę na rachunek Skarbu Państwa, zasadniczo winna to uczynić drogą bezpośrednią w kasie Urzędu skarbowego. Jeżeli wpłaty tej nie może dokonać bezpośrednio w kasie Urzędu skarbowego, lecz wpłaca na jej konto czekowe P. K. O. w urzędzie pocztowym jako zbiornicy P. K. O., pobraną przez Urząd pocztowy opłatę pokrywa nadająca władza z własnych funduszów.

VII. Zebrane przez urzędy jako specjalnych poborców należności Skarbu Państwa poza siedzibą kas Urzędów skarbowych winni wpłacać poborcy na konto czekowe właściwych kas w kwocie netto, t. j. po potrąceniu opłaty P. K. O., pobranej przez urząd pocztowy. Postanowienie niniejsze nie obejmuje osób i instytucyj pobierających należności Skarbu Państwa za wynagrodzeniem.

VIII. Dotacje i przelewy na rachunki bieżące z kredytów budżetowych dla urzędów, instytucyj i jednostek gospodarczych należy przekazywać:

1) do wypłaty gotówkowej zapomocą asygnaty, względnie asygnaty z upoważnieniem dla urzędów, instytucyj i jednostek gospodarczych w siedzibie kasy urzędu skarbowego,

2) do przelewu na rachunek bieżący zapomocą asygnaty na przelew względnie asygnaty z upoważnieniem na przelew dla urzędów, instytucyj i jednostek gospodarczych, posiadających rachunek bieżący w kasie urzędu skarbowego;

3) w innych przypadkach zapomocą przekazu czekowego P. K. O.

IX. W razie pokrywania opłat P. K. O. z własnych funduszów należy w asygnacjach (zleceniach wypłaty) uwidocznić pod sumą brutto w cyfrach czerwonym atramentem kwotę opłaty P. K. O. w formie następującej „Opłata P. K. O. zł. . . . gr. . . .". Przekaz czekowy (wzgl. przekazy czekowe) opiewać winien na kwotę różnicy między sumą brutto a kwotą opłaty P. K. O.

Zastosowanie ustalonego wyżej trybu postępowania w obrotach kasowych w odniesieniu do wypłat, da wszystkim władzom asygnującym oraz podległym urzędom i instytucjom możność uczynienia zadość wielokrotnie podnoszonemu przez Ministerstwo Skarbu postulatowi możliwie najszerszego rozprowadzania za pośrednictwem kas urzędów skarbowych monet srebrnych i bilonu w postaci drobnych wypłat oraz rozprowadzenia Bonów Funduszu Inwestycyjnego.

W związku z powyższem przestaje obowiązywać okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 29 sierpnia 1934 r. L. D. III. 14195/3/34 tudzież z dnia 9 września 1931 r. L. D. VII. 1223/2/31 i z dnia 12 stycznia 1933 r. L. D. III. 20887/6/32 w granicach uregulowanych niniejszym okólnikiem.

Minister Skarbu:

(—) *Wł. Zawadzki.*

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Wileńskiego
Dnia 20 listopada 1934 r.
Nr. O. 42205/34.

Do
pp. Inspektorów Szkolnych, Dyrektorów i Kierowników państwowych szkół w Okręgu.

W związku z okólnikiem z dnia 3 września 1934 r. Nr. O. R. 35863/34 w sprawie opłat pobieranych przez P. K. O. przy wpłatach i wypłatach— podaję Zarządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 6 października 1934 r. L. D. III. 16392/34 w sprawie obrotów kasowych za pośrednictwem Banku Polskiego i P. K. O. do wiadomości i ścisłego przestrzegania.

Naczelnik Wydziału

(—) *Dr. St. Wroński.*

118.

KOMUNIKATY.

Sprawozdanie z przebiegu VI konferencji rejonowej Ogniska Metodycznego Fizyki w Wilnie.

Konferencja odbyła się 25 października b. r. Na program jej złożyły się: lekcja przykładowa na temat: prawa ruchu jednostajnie-zmiennego, referat kierownika Ogniska o roli podręcznika w nauczaniu fizyki, sprawozdanie p. E. Dmochowskiego z przebiegu obrad Sekcji Pedagogicznej VII zjazdu fizyków polskich w Krakowie, pokaz przyrządów i sprawozdanie z bieżącej literatury naukowej.

Lekcja była prowadzona w VII klasie gimnazjum o. o. Jezuitów przez p. W. Wasilewskiego. W dyskusji nad lekcją omówione zostały poza metodą zastosowaną na lekcji jeszcze inne metody prowadzenia tej lekcji, mianowicie opracowane przez Dr. Staszewskiego i prof. M. Hallaunbrennera.

W referacie o roli podręcznika w nauczaniu fizyki i dyskusji nad nim została omówiona metoda pracy według podręcznika i podkreślone korzyści, płynące z oparcia pracy nauczyciela o podręcznik.

W części popołudniowej konferencji, która odbyła się w lokalu Ogniska były rozpatrzone sprawy organizacji i planu pracy Ogniska, mianowicie: podział szkół Okręgu na rejony (wileński, grodzieński i baranowicki), plan pracy w Ognisku, podogniskach i miejscowościach, posiadających kilka szkół, w których możliwe jest utworzenie koła.

Po załatwieniu tych spraw p. E. Dmochowski streścił szereg referatów, wygłoszonych w Sekcji Pedagogicznej VII zjazdu fizyków w Krakowie, dotyczących realizacji programu fizyki nowego gimnazjum.

Następnie po pokazach kilku nowych przyrządów i urządzeń w pracowni Ogniska (przyrząd do badania zależności prężności pary od temperatury, półkrążek do wyznaczania spółczynnika załamania światła w cieczach, proste urządzenie do otrzymania dyfrakcji na drucie). Dr. W. Staszewski złożył sprawozdanie z bieżącej literatury naukowej. W sprawozdaniu swojem Dr. Staszewski mówił o nowym elektrometrze kwadratowym prostej konstrukcji, o fotografji promieniami ultraczerwonemi, kinematografji wysokiej częstości wreszcie o postępach techniki wysokich ciśnień. W końcu kierownik Ogniska w krótkich słowach streścił jeszcze 2 artykuły, dotyczące własności, produkcji i zastosowania waty szklanej oraz nowego stopu miedzi i niklu, t. zw. metalu Monel, którego własności pozwoliły na szerokie rozpowszechnienie tego metalu w przemyśle i technice.

W konferencji wzięli udział nauczyciele ze ścisłego rejonu wileńskiego, kierownicy grup: baranowickiej i grodzieńskiej oraz instruktor ministerjalny p. J. Alichniewicz; obecni byli przedstawiciele Kuratorjum.

J. K.

Wycieczka w czasie feryj zimowych do Warszawy, Krakowa i Zakopanego.

Komisja Turystyczna K. O. S. W. organizuje w czasie feryj zimowych wycieczkę do Warszawy, Krakowa i Zakopanego. Program wycieczki obejmuje:

w dn.	3 i 4 I. 35 r.	poznanie	Wilna (dla zamiejscowych).
	5 i 6 I.	„	„	Warszawy
	7 i 8 I.	„	„	Krakowa
	9 i 10 I.	„	pobyt i poznanie Zakopanego.	

Zbiórka uczestników wycieczki w Wilnie w dniu 3.I.35 r. o godz. 9-ej w szkolnem schronisku wycieczkowem, ul. Dominikańska 3/5. Wyjazd

do Warszawy nastąpi w dn. 4.I.35. r. o godz. 20,45. Powrót z wycieczki do Wilna w dn. 11.I.35 r. o godz. 18,25.

Ogólny koszt wycieczki wyniesie:

1)	przejazdy kolejowe (ze zniżką 80%)	20 zł.
2)	koszta wyżywienia i noclegów	30 „
3)	„ zwiedzania zabytków	6 „
4)	„ ogólne organizacji wycieczki	4 „
	Razem	60 „

Osoby, które nie będą korzystać z mieszkania, wyżywienia i zwiedzania Wilna opłacają o 6 zł. mniej t. j. 54 zł. i obowiązane są zgłosić się do szkolnego schroniska w Wilnie, ul. Dominikańska 3/5 w dniu 4.I.35 r. o godz. 18 (6 p.p.).

Zgłoszenia na wycieczkę należy przesyłać bezpośrednio do Komisji Turystycznej K. O. S. W. w Wilnie, Wolana 10, w terminie do 10.XII.34 r.

Do zgłoszenia należy dołączyć dowód wpłacenia na poczet wydatków wycieczki kwotę 20 zł. (dwadzieścia złotych). Wpłatę należy uskutecznić za pośrednictwem P. K. O. na Nr. 60150 (Konto Komisji Turystycznej K. O. S. W.) zaznaczając na odwrocie przekazu cel wpłacanej kwoty.

Kurs krajoznawczy poznania Wilna.

Komisja Turystyczna K.O.S.W. organizuje w okresie feryj zimowych w czasie *od 3 do 12-go stycznia 1935 r.* kurs krajoznawczy poznania Wilna.

Zadaniem kursu jest danie możności dokładnego poznania Wilna, oraz pobudzenia większego zainteresowania się krajoznawstwem.

Program kursu obejmuje:

I — wycieczki; Góra Zamkowa i ogólny widok na Wilno. Ruiny zamku górnego i teren zamku dolnego. Muzeum Etnograficzne U. S. B. Kościoły: Św. Anny, Bernardynów i św. Michała. Katedra. Plac Napoleona, Uniwersytet. Kościół św. Trójcy. Plac Ratuszowy. Antokol. Muzeum T-wa Przyjaciół Nauk i szereg innych zabytków.

II — wykłady, poświęcone następującym zagadnieniom: zarys historji miasta Wilna. Wilno i okolice pod względem geograficzno-przyrodniczym. Wartość wychowawcza wycieczek. Organizacja wycieczek

szolnych. Szlaki wycieczkowe na Wileńszczyźnie. Przewodniki i mapy na wycieczce.

III — wycieczka do Trok, wspólne chodzenie do teatru, kin i na inne kulturalne rozrywki.

Kurs organizowany jest w Wilnie w szkolnem schronisku wycieczkowem (ul. Dominikańska 3/5). Przewidziane jest codziennie pięć godzin zajęć (wykłady i wycieczki). Opłata za kurs wynosi 6 zł. (sześć złotych). Zamiejscowi mogą korzystać z mieszkania i utrzymania w szkolnem schronisku, za opłatą—3 zł. dziennie, oraz otrzymują ulgę na przejazdy w wysokości 80%.

Osoby, pragnące zapisać się na kurs winny wnieść w terminie do 8. XII. 34 r. podania bezpośrednio do Komisji Turystycznej K. O. S. W. w Wilnie, ul. Wolana 10. Do podania należy dołączyć dowód wpłacenia opłaty za kurs, w wysokości 6 zł. (sześć złotych) na P.K.O. Nr. 60150 (Konto Komisji Turystycznej K.O.S.W.) zaznaczając na odwrocie przeka zu cel wpłaty.

Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa — Szkołom.

Zarząd Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa w Krakowie pragnie w bieżącym sezonie zimowym rozszerzyć i pogłębić swoją doroczną akcję pomocy szkołom przy organizacji imprez narciarskich, w pierwszym rzędzie w czasie wakacji zimowych. Akcja ta obejmie następujące punkty: -

I. Wędrówki narciarskie młodzieży. W czasie od 1 do 14 stycznia 1935 r. organizuje Zarząd Główny T. K. N. 4—6-cio dniowe wędrówki narciarskie na terenie Beskidów Zachodnich. Wędrówki te, podzielone na grupy do 12 uczestników każda, przeznaczone są dla starszych uczniów i dobrych narciarzy, od lat 16-tu wgórę. Zadania wędrówek będą pojęte jako krajoznawcze wycieczki zimowe o charakterze przedewszystkiem wychowawczym, a nie jako raidy o charakterze wyścigu — i prowadzone będą przez doświadczonych narciarzy turystów, o ile możności nauczycieli wychowania fizycznego. Warunkiem uczestnictwa w wędrówce będzie przedstawienia poświadczenia lekarza szkolnego, że kandydat jest zdrów, pozwolenia rodziców oraz poświadczenia odnośnego wychowawcy fizycznego, że kandydat jest dobrym narciarzem. Zarząd T. K. N. gotów jest wypożyczyć uczestnikom wędrówek sprzęt narciarski o ile tego zajdzie potrzeba. Uczestnicy wędrówek będą mogli wziąć udział w konkursie na najlepszego narciarza— turystę; warunki konkursu będą

ogłoszone uczestnikom w chwili przyjęcia. Na nagrody konkursowe przeznacza Zarząd T. K. N. sprzęt turystyczno-narciarski. Zgłoszenia kandydatów na wędrówkę narciarską, wraz z wymienionemi załącznikami, należy nadsyłać do dnia 30 listopada br. pod adresem Zarządu T. K. N., poczem szczegółowe warunki techniczne i finansowe będą przesłane uczestnikom, przyjętym w skład drużyn wędrówek narciarskich T. K. N.

II. Wypożyczanie sprzętu narciarskiego. Ponieważ w roku bieżącym Zarząd T. K. N. rozporządza większą ilością własnego sprzętu narciarskiego, będzie mógł wydatniej, niż w sezonie ubiegłym, wypożyczać obecnie narty i kijki dla kursów narciarskich, urządzanych przez szkoły w okresie zimowych wakacji, ewentualnie również i potem. Warunkiem wypożyczenia będzie: a) złożenie rewersu, podpisanego przez Dyrekcję szkoły, lub wychowawcę fizycznego, b) wykupienie od każdej pary nart odznaki krzewicielskiej, przyczem do dyspozycji Dyrekcji szkoły przeznacza Zarząd 10% bezpłatnie. Na kursy po wakacjach zimowych, trwające do tego dnia, warunki wypożyczenia będą niższe; c) oddanie sprzętu wypożyczonego w stanie pełnej używalności, koszta ewentualnej wysyłki sprzętu poza Kraków, ponosi pożyczający.— Podania prosimy składać do dnia 10 grudnia br., podając adres, pod którym wyśle się zawiadomienie o dycyzji Zarządu co do przydziału sprzętu, oraz dacie i miejscu odbioru tegoż.

III. Biuro informacyj narciarskich: zakup sprzętu, instruktorzy narciarscy, wybór miejscowości na kursy. Opierając się na spostrzeżeniach Władz szkolnych okręgu krakowskiego, tyczących się kursów narciarskich, urządzanych w sezonie ubiegłym przez szkoły, które borykały się z wielkiemi trudnościami technicznemi w terenie, Zarząd T. K. N. postanowił uruchomić obecnie Biuro informacji narciarskich dla szkół, zwłaszcza z okręgów szkolnych: poznańskiego, łódzkiego i warszawskiego. Biuro to będzie: a) udzielało porad fachowych przy zakupie sprzętu narciarskiego, zapewniając odpowiednie zniżki dla szkół, b) na żądanie będzie przydzielało wykwalifikowanych instruktorów narciarskich do prowadzenia kursów, za zwrotem kosztów podróży, wyżywieniem i umiarkowaną opłatą instruktora, c) będzie służyć poradą co do wyboru odpowiedniej miejscowości na kurs, przyczem będzie można wyzyskać gęstą sieć stacyj narciarsko-turystycznych T.K.N., (patrz kalendarzyk narciarski 1934/35), oraz miejsc tanich ryczałtowych pobytów narciarskich T. K. N.

IV. Popularne pociągi narciarskie dla młodzieży. Zarząd Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa będzie rozporządzał w bieżącym sezonie specjalnym narciarskim pociągiem z wagonami III. klasy, zaopatrzonemi

w miejsca do spania, który to pociąg został Towarzystwu przydzielony przez Ministerstwo Komunikacji. Z pociągu tego będą mogły korzystać również popularne wycieczki szkolne narciarskie z większych miast Polski zachodniej, przyczem obowiązywać będą w pociągu ceny przejazdów popularnych. W tej sprawie należy się zwracać do Zarządu Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa.

Adres Zarządu Głównego Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa: Kraków, ul. Bron. Pierackiego 1. Adres telegraficzny: Kraków—Skipel. Telefon Nr. 157-33.

Konkurs

na najlepsze wypracowania na tematy ogrodów zoologicznych i życia zwierząt.

W celu bliższego zaznajomienia młodzieży gimnazjów wileńskich z życiem dzikich zwierząt i wzbudzenia miłości do nich, Zarząd T-wa Przyjaciół Ogrodu Zoologicznego w Wilnie ogłasza konkurs na najlepsze wypracowanie, na tematy ogrodów zoologicznych i życia zwierząt. Wypracowania będą dwóch rodzajów: dla uczniów grupy młodszej (klasy I, II dawna V) i grupy starszej (klasy VI, VII, VIII).

Objętość pracy konkursowej młodszej grupy musi wynosić nie mniej 6 stron normalnngo zeszytu, zaś grupy starszej 8 stron zeszytowych.

Tematy są następujące:

Dla grupy młodszej: 1) Które z pośród dzikich zwierząt i ptaków lubię najbardziej i dlaczego? 2) Moje wrażenia z wileńskiego zwierzyńca (opis). 3) Co wiem o życiu na swobodzie zwierząt, znajdujących się w zwierzyńcu wileńskim?

Dla grupy starszej: 1) Znaczenie ogrodu zoologicznego w nauce zoologji. 2) Jakie zmiany i ulepszenia chciałbym widzieć w zwierzyńcu wileńskim i dlaczego? 3) Moje obserwacje z zakresu charakteru i zwyczajów zwierząt i ptaków.

Termin składania wypracowań konkursowych w Dyrekcji Gimnazjum upływa z dniem 29 stycznia 1935 r. Cztery wartościowe nagrody książkowe do wyboru (po 2 dla każdej grupy) zostaną wręczone autorom najlepszych prac na specjalnem, uroczystem posiedzeniu T-wa. Ponadto, praca, odznaczona I nagrodą, zostanie wydrukowana w dodatku łowieckim do „Słowa"·

Wynik konkursu
ogłoszonego przez Wil. Woj. T-wo Przeciwgruźlicze w Wilnie.

W Dzienniku Urzędowym Kuratorjum O. S. Wil. z dnia 1 lutego 1934 r. Nr. 2/34 został ogłoszony przez Wil. Woj. T-wo Przeciwgruźlicze konkurs na najlepsze wypracowania uczniowskie na temat „Klęska gruźlicy w życiu społeczeństwa i rodziny". Na konkurs zgłoszono 18 prac. Większość z nich przedstawia zwykłe wypracowania, powtórzenia treści przeprowadzonej pogadanki w szkole, napisane zresztą poprawnie, dokładnie i logicznie są powiązane poszczególne momenty zagadnienia gruźlicy. Trzy prace zostały wyróżnione z powodu oryginalnego i ciekawego ujęcia całości sprawy. Prace są należycie przemyślane i przedstawiają pewną wartość literacką. Są to prace:

1. Bronisławy Karnickiej ucz. kl. V Państwowego Gimnazjum w Stołpcach.

2. S. Tuchmanówny ucz. kl. VI Państwowego Gimnazjum w Stołpcach.

3. Włodzimierza Makarewicza ucz. kl. VI Państwowego Gimnazjum w Stołpcach.

Ankiety O. P. W. K. do O. K.

Zarząd Organizacji Przysposobienia Wojskowego Kobiet do Obrony Kraju rozesłał ankiety do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych z prośbą o wypełnienie.

Zebrany materjał niewątpliwie przyczyni się do rozwiązania szeregu zagadnień natury organizacyjnej, wychowawczej i programowej.

Nr. O. 44310/34.

Kolegjum Międzynarodowych Wykładów Akademickich im. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w Gdyni.

W r. 1935 odbędą się po raz czwarty z rzędu wykłady w Kolegjum Międzynarodowych Wykładów Akademickich im. Pierwszego Marszałka

Polski Józefa Piłsudskiego w Gdyni, a to w czasie od 14 lipca do 1 sierpnia 1935 r. Wykłady odbywać się będą w dwóch działach, wchodzących w skład Kolegjum, a mianowicie: w Instytucie Międzynarodowych Wykładów Nauk Administracyjnych i Gospodarczych i w Instytucie Wykładów o Kulturach Narodów Słowiańskich. W pierwszym instytucie wykłady poświęcone będą przedmiotom następującym: 1. zagadnienia samorządowe: samorząd miejski, samorząd ziemski (powiatowy i gminny); w dziale tym będą wykłady o ustroju samorządu, o finansach komunalnych i o działalności gospodarczej, tudzież o organizacji wewnętrznej pracy w zarządach samorządowych. Ustrój samorządu głównych państw europejskich. Rola rządu i samorządu na polu techniki sanitarnej. 2. Ogólne zagadnienia gospodarcze (zagadnienia wymiany międzynarodowej, problemy walutowe, problem oddłużeniowy, problem reformy ubezpieczeń społecznych, gospodarcze porozumienia międzynarodowe, kartele). 3. Ogólne zagadnienia prawno—państwowe i prawno—historyczne (geneza i ustrój Państwa Polskiego, kultura prawnicza dawnej Polski na tle porównawczem słowiańskiem). 4. Gdynia i Gdańsk (port w Gdyni i w Gdańsku), życie gospodarcze W. M. Gdańska, eksport i import przez Gdynię 5. Geografja komunikacyjna (porty, koleje, rzeki spławne, kanały, autostrady, wzajemne współdziałanie i konkurencja, ze szczególnem uwzględnieniem portów bałtyckich). 6. Zagadnienia prawa morskiego. 7. Stosunki gospodarcze Polski z innemi państwami i stosunki gospodarcze w innych państwach. 8. Problemy postępowania administracyjnego na tle porównawczem.

W drugim Instytucie będą się odbywać wykłady następujące: 1. Geografja, skład ludnościowy, historja i literatura jugosłowiańska. 2. Etnografja (wierzenia i magja w kulturze ludowej Słowian, medycyna ludowa Słowian, etnografja Pomorza). 3. Ludowa literatura ukraińska, zarys literatury ukraińskiej, literatura polska a ukraińska. 4. Literatura białoruska. 5. Literatura czeska i słowacka. 6. Sztuka ludowa w Polsce (motywy ludowe w malarstwie i rzeźbie polskiej, drzeworyt współczesny w Polsce). 7. Literatura bułgarska. 8. Dzieje szkolnictwa w Polsce (historja Wszechnicy Jagiellońskiej). 9. Architektura (architektura klasyczna w Polsce, społeczna rola architektury). 10. Wykłady monograficzne z dziedziny literatury polskiej. 11. Dzieje odbudowy Państwa Polskiego walka podziemna, okres wojny światowej, wojna polska). 12. Wykłady monograficzne o postaci Marszałka Józefa Piłsudskiego (Józef Piłsudski jako historyk 1863 roku., Józef Piłsudski jako naczelny wódz).

Uczestnicy wykładów otrzymają zniżki kolejowe w wysokości, przewidzianej dla urzędników państwowych (o ile ich nie posiadają), tudzież

mają zapewnione pomieszczenie wraz całem utrzymaniem w gmachu Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni, względnie w Instytucie Handlu Morskiego, obok Szkoły Morskiej w cenie 5 zł. dziennie. Uczestnicy wykładów otrzymują świadectwa uczęszczania (Certificat d' assinduité). Wykłady połączone są ze zwiedzeniami i wycieczkami. Opłata za wykłady wynosi w każdym z Instytutów po 20 zł. za wykłady zaś w obu Instytutach 30 zł. (Wykłady w obu instytutach nie kolidują ze sobą, tak, że można równocześnie słuchać wykładów w obu instytutach).

Zgłoszenia kandydatów(ek) należy nadsyłać na ręce kierowniczki biura Kolegjum p. Janiny Klemańskiej, Warszawa ul. Wspólna Nr. 54, m. 3, telefon 9-28-54.

Rektorem Kolegjum jest prof. dr. Tadeusz Hilarowicz, prorektorami: prof. dr. Aleksander Jovanoić (Belgrad) i prof. dr. Karol Lastovka (Bratislava).

Podobnie, jak w latach poprzednich, spodziewany jest liczny udział słuchaczów nietylko z Polski ale i z innych państw (Jugosławja, Czechosłowacja, Bułgarja, Rumunja, Węgry, Estonja). Wykładają wybitni prelegenci (profesorowie i przedstawiciele praktyki z Polski i z zagranicy).

Wykłady odbywają się w Instytucie Wykładów o Kulturach Narodów Słowiańskich w języku polskim, a w Instytucie Międzynarodowych Wykładów Nauk Administracyjnych i Gospodarczych—w języku polskim, francuskim i niemieckim.

Wypłata pensji za order „Virtuti Militari" za rok 1935.

Na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 29 października 1934 Nr. III. 17378/3/34 Kuratorjum O. S. zawiadamia, że pensja orderowa przypadająca kawalerom orderu „Virtuti Militari" za rok 1935 ma być wypłacona jednorazowo w pełnej wysokości w terminie począwszy od 2 stycznia 1935 r. na zasadach ustalonych zarządzeniem z dn. 4 marca 1929 r. L. D. VII.313/2 z tem jednak odchyleniem, że pensja ta przypadająca kawalerom, zatrudnionym wprawdzie w instytucjach wojskowych, ale nie będącym w czynnej służbie wojskowej, nie będzie nadal wypłacana przez właściwe władze wojskowe, jak to dotychczas miało miejsce, lecz przez kasy Urzędów Skarbowych na podstawie wykazów do których będą wymienieni wyżej uprawnieni włączani.

Władze wojskowe będą zatem nadal wypłacały pensję orderową tylko osobom będącym w czynnej służbie wojskowej, natomiast wszystkim innym kasy Urzędów Skarbowych.

Nr. O. 45850/34.

„Lot i Obrona Przeciwlotniczo—Gazowa Polski".

Dwutygodnik, zalecony przez Ministerstwo W.R. i O.P. do użytku bibljotek szkół wszelkiego typu.

Czasopismo powyższe jako, oficjalny organ L. O. P. P., winno być o ile możności, zaprenumerowane przez szkoły.

Opłata za roczną prenumeratę wynosi 10 zł. którą wpłaca się na konto czekowe P. K. O. Nr. 7860.

Nr. O. 43625/34.

Broszurka: „Nie zabijaj".

Ministerstwo W. R. i O. P. podaje do wiadomości, iż broszurka „Nie zabijaj", wydana jako Nr. 398 Rocznik XXXIII „Głosów Katolickich" (Kraków 1933 — wydawnictwo Ks. Ks. Jezuitów) nie nadaje się, ze względu na niewłaściwy sposób wprowadzania czytelników w zagadnienia świadomego macierzyństwa, ani dla uczniów szkół powszechnych ani szkół średnich.

Z tego powodu zakazuje się rozpowszechniania tej broszury wśród młodzieży szkolnej.

Nr. O. 44338/34.

119.

SPIS KSIĄŻEK

nabytych przez Centralną Bibljotekę Pedagogiczną

przy K. O. S. W. w Wilnie

w październiku i listopadzie 1934 r.

Alschner R. Sprachkundliche Kleinarbeit in neuen Geiste. Leipzig.
Adamowiczowie B. i J. Przez Atlantyk. W-wa 1934.
Arkin E. i Błagaja. Osłablennyje dieti w dietskom sadu. Moskwa 1934.
Berent W. Nurt.—opowieści biograficzne. W-wa 1934.
Bibljoteki dla dzieci w Polsce. W-wa 1934.
Bonkołowska E. i Kotarbiński M. Ćwiczenia z geografji i przyrody. W-wa 1934.
Bourget P. Dobosz. Lwów 1934.
Braun J. Metafizyka pracy i życia. (Rzecz o St. Brzozowskim). W-wa 1934.
Brumer W. Scena i widownia. W-wa 1925.
Burnet E. L'enseignement de la médecine et la réforme des études médic. Genève. 1933.
Ceitlin A. i i. Ozdorowitielnyje gruppy w massowoj szkole. Moskwa 1934.
Cezak J. Wykształcenie ekonomiczne, a rozwój mocarstwowy Polski. W-wa 1929.
Cumming G. Życie w Chinach. W-wa 1899.
Czerwiński S. O nowy ideał wychowawczy. Wyd. 2-e. W-wa 1934.
Dewey J. Jak myślimy? Lwów 1934.
Dominik H. Zdobycze techniki. W-wa 1934.
Dudziński J. Harcerz niesie pomoc bliźnim. W-wa 1934.
Filipkowska - Szemplińska J. Bibljoteki publiczne w Czechosłowacji. W-wa 1930.
Flammarion K. Niebo. W-wa 1892.
Gabriel S.—Mazurek J. Zajęcia praktyczne dziecka w szkole i domu. I. W-wa 1934.
Gacki W. Walka o szkołę życia. W-wa 1927.
Galiński A. Dzień 11 listopada—poradnik dla nauczycieli. W-wa 1934.
Gaertner H. Gramatyka współcz. języka polskiego. Cz. III.—1. Lwów 1934.
Górecki R. Polens wirtschaftliche Entwicklung. W-wa 1931.
Grabowiecki J. Tablica synchronistyczna rozwoju Polski współczesnej. W-wa 1934.
Harlender Z. Na podniebnych szlakach—wspomnienia... W-wa 1935.
Hedemann O. Dzisna i Druja—Magdeburskie miasta. Wilno 1934.

Historja sztuki. T. I—II. Sztuka prehistoryczna, starożytna, średniowieczna. Lwów 1934.
Homolacs K. Zasady ćwiczeń rysunkowych w szkole... W-wa.
Instrukcja w sprawie zakładania przedszkoli. W-wa 1934.
Jeżowa K. Agitacja antypolska w geografji niemieckiej. Gdańsk 1929.
Katalog bibljoteki teatrów amatorskich oraz przewodnik... Katowice 1927.
„ wystawy zbiorów kartograficznych Bibljoteki Narodowej. W-wa 1934.
Każdy (Everyman)—średniowieczny moralitet angielski. W-wa 1933.
Kisielewska J. Szkoły średnie żeńskie, a szkoła powszechna. Płock 1918.
Klinger W. Doroczne święta ludowe, a tradycje grecko-rzymskie. Kraków 1931.
Komunikat informacyjny o studjach w Stanach Zjednocz. Ameryki. W-wa 1931.
Kongres III pedagogiczny Zw. Naucz. Polsk. we Lwowie—1933. W-wa 1934.
Konferencje rejonowe nauczycielstwa w Królewskiej Hucie. Nr. 1. Kr. Huta 1934.
Kowalski J. Czytania łacińskie—dla kl. V i VI gimnazjów. Lwów 1931.
Krzemicka I. Powrót Odyssa. Pieśniarz życia—Hesiodos. Lwów 1934.
Krześniak A. Obliczenia na podstawie których zaszeregowano naucz. W-wa 1934.
Krzyszkowska A. Powstanie Styczniowe na Wileńszczyźnie. Wilno 1934.
Krzyżanowski J. Byliny—studjum. Wilno 1934.
Ku czci poległych lotników—Księga pamiątkowa. W-wa 1933.
Kuchta J. Książka zakazana, jako przedmiot zainteresowań młodzieży. W-wa 1934.
Kukiel M. Wybuch wojny światowej. Kraków 1934.
Kumaniecki K. Wychowanie państwowo-obywatelskie. Kraków 1932.
Lewicki J. Komisja Edukacji Narodowej... W-wa 1923.
„ **T.** O triumfie rzymskim. W szkole atheńskiej. Lwów 1934.
Litwin A. Organizacja wycieczek na podstawie nowych progr. W-wa 1934.
Lutosławski W. Na drodze ku wielkiej przemianie. W-wa 1912.
Ławrenjew B. 41-szy (Czterdziesty pierwszy). W-wa 1934.
Łempicki S. O „Panu Tadeuszu". Lwów 1934.
Łomnicki A. Geometrja dla II kl. gimnazjum. Lwów 1934.
Łoza S. Zestawienie artykułów... w rocznikach „Ziemi". W-wa 1934.
Łapiński W. Walka o wykłady religji w jęz. polsk... w r. 1902. Siedlce 1926.
Męczkowska T. Wychowanie seksualne dzieci i młodzieży. W-wa 1934.
Milman I. Sanitarnaja kultura w szkole. Moskwa 1934.
Mittek F. Zagadnienie drugoroczności w szkołach powsz. Kr. Huta 1934.
Nagurski T. Przemysł i handel w Wileńskiem i Nowogródzkiem. Wilno 1934.
Niedenthal-Bochdan M. Ucayali—raj czy piekło nad Amazonką. Wilno 1935.
Nowa Konstytucja Polska—26.I.1934. W-wa 1934.
Nowaczyk S. Przewodnik metodyczny do „Dziejów ojczystych" Jarosza. Lwów 1934.
Odrzywolski M. Główne założenia bihewjoryzmu. Kraków.
Oszywa E. Statut gminy szkolnej gimnazjum w Kołomyi. Kołomyja 1934.
Pamiętnik Instytutu nauk. gospod. wiejsk. w Puławach 1931. Puławy 1932.

Passendorfer E. Jak powstały Tatry. Lwów 1934.
Pisownia polska—przepisy—słowniczek. (Wyd. X Pol. Akad. Um.) Kraków 1933.
Podoski J. W pościgu za słońcem Lewantu. W-wa 1934.
Pomarański S. Józef Piłsudski—życie i czyny—wyd. 12-e. W-wa 1934.
Prace Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie—wydział matemat. t. VIII. Wilno 1934.
Radlińska H. Planowanie pracy wych. na tle środowiska. W-wa 1932.
Remer J. Wilno—(Cuda Polski). Poznań 1934.
Rusiecki's A. ir Zarzecki's A. Matematika—IV skyrius. Vilnius 1932.
Sedlaczek F. Sposoby nabywania książek. Lwów 1934.
„ **S. i i.** Drogowskaz harcerski. W-wa 1934.
Shakespeare. Comedy of the Merchant of Venice. Washington 1932.
Skoczylas L. Polska w kulturze współczesnej. Miejsce Piastowe 1934.
Słoński S. Historja języka polskiego. Lwów 1934.
Sondel J. Działacz społeczny w środowisku wiejskiem. Kraków 1934.
Sosnowski J. Polska w wychowaniu harcerskiem. W-wa 1934.
Sowietow S. Gigiena w pedagogicz. uczebnych zawiedieniach. Moskwa 1934.
Srokowski S. Z dni zawieruchy dziejowej. 1914—1918. Kraków 1932.
Studencki W. Do podstaw socjologji literatury. Żywiec 1934.
Szafer W. Uwagi o zachowaniu się młodzieży podczas wycieczek. Kraków 1932.
Szczerba T. Nauczanie podstaw gramatyki jęz. polsk. W-wa 1934.
Szkoła handlowa na usługach społeczeństwa i państwa I—II. Kraków 1932.
Śpiew w planie pracy nauczyciela szk. powsz. — Pod red. B. Gawrońskiej. Wilno 1934.
Tync S. i i. Przewodnik metodyczny do podr.: „Nasza wieś". Lwów 1934.
U progu nowych założeń polskiej szkoły handlowej. Kraków 1934.
Waśkowski A. Z moich wspomnień o St. Wyspiańskim. Miejsce Piast. 1934.
Wisłocki A. Przez jeziora i rzeki Brasławszczyzny. W-wa 1934.
Witek J. i Mościcki M. Ogródek szkolny w wychow. i nauczaniu. W-wa 1934.
Wojnarowicz F. Nauczanie robót z drzewa. Część III kurs wyższy. W-wa 1934.
Znamierowski C. Wiadomości elementarne o państwie. W-wa 1934.

120.

Część nieurzędowa.

Nowy ustrój szkolnictwa.
Bibljografja.
1934 r.

(Ciąg dalszy).

USTRÓJ SZKOLNICTWA.

E. E. — Na marginesie reformy szkolnej — Polska Niepodległa Nr. 34-35, sierpień - wrzesień 1934 r. Str. 20-21.

Ż. Mysłakowski — Państwo a siły społeczne — Kultura i Wychowanie Nr. 1 1934 r. Str. 10-19.

Ks. Dr. J. Ściesiński — Wychowanie państwowe w świetle zasad nauki katolickiej (ciąg dalszy)—Ateneum Kapłańskie Nr. 3, październik 1934 r. Str. 267-290.

ORGANIZACJA SZKOLNICTWA POWSZECHNEGO I ŚREDNIEGO OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO.

P r o g r a m y.

Organizacja nauczania i pracy wychowawczej.

Iz. Biernacka — Organizacja wycieczek naukowych i społecznych w związku z programem I kl. gimnazjum nowego typu — Sprawozdanie Państwowego Gimnazjum Żeńskiego w Grudziądzu za rok 1933/34. — Grudziądz 1934 r. Str. 3-14.

J. Bohucki — Nauczanie i wychowanie w klasie pierwszej i środowisko— Miesięcznik Pedagogiczny Nr. 10, październik 1934 r. Str. 232-242.

R. Buczowski — Testy i ich rola w szkolnictwie powszechnem — Sprawy Nauczycielskie Nr. 3, listopad 1934 r. Str. 91-100.

St. Daszkiewicz — Inicjatywa młodzieży w uroczystościach szkolnych — Przegląd Nauczycielski Nr. 2, październik 1934 r. Str. 55-61.

Dr. E. Ginsberg-Blausteinowa — Środowisko dziecka i jego wpływ na wychowanie (przegląd bibljograficzny) — Przegląd Nauczycielski Nr. 2, październik 1934 r. Str. 64-81.

K. Greb — Pomoce naukowe, ich istota i stosowanie — Bibljoteka Nauczyciela Szkoły Powszechnej Nr. 27. — Warszawa, Gebethner i Wolff 1934 r. Str. 99.

Ka-jot — O drugoroczności w szkołach powszechnych m. Wilna —Sprawy Nauczycielskie 1934 r. Nr. 2, październik str. 52-57 i Nr. 3, listopad str. 101-105.

L. Koza — O przygotowaniu przygotowania (o t. zw. okresie przygotowawczym w I klasie szkoły powszechnej) — Przyjaciel Szkoły Nr. 16, październik 1934 r. Str. 768-770.

Br. Król — Plan wychowawczy na tle statutu publicznych szkół powszechnych (dokończenie) — Sprawy Nauczycielskie Nr. 2, październik 1934 r. Str. 65-70.

Dr. Fr. Kulański — Czy kierownik szkoły może zalecić nauczycielowi metodę nauczania? — Przyjaciel szkoły Nr. 16, październik 1934 r. Str. 729-735.

Dr. Fr. Kulański — Plan pracy wychowawczej i naukowej w klasie III — Przyjaciel Szkoły Nr. 17, listopad 1934 r. Str. 773-788.

J. Kulpa — Metoda wyświetlająca — metodą wskazaną przez program — Przyjaciel Szkoły Nr. 16, październik 1934 r. Str. 735-737.

Z. Kwieciński — Wytyczne pracy w dziedzinie teatru szkolnego w Lubelskim Okręgu Szkolnym na rok 1934/5 — Dziennik Urzędowy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego Nr. 3, listopad 1934 r. Str. 148-152.

J. Mierzejewski — Plan wychowawczy — Życie Szkolne Nr. 10, październik 1934 r. Str. 435-444.

Fr. Mittek — Zagadnienie drugoroczności w szkołach powszechnych — Królewska Huta 1934 r. Skład główny — Księgarnia W. Grzesiewski. Str. 52.

M. Mitula — Badania nad sferą moralną młodzieży wileńskich szkół powszechnych — Sprawy Nauczycielskie Nr. 3, listopad 1934 r. Str. 81-90.

T. Nagurski — Przemysł i handel w Wileńskiem i Nowogródzkiem. Pomoc dla nauczyciela realizującego program publicznej szkoły powszechnej — Bibljoteczka Poradni Dydaktyczno-Wychowawczej przy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego. Serja druga Nr. 2-3. — Wilno 1934 r. Skład główny w Księgarni św. Wojciecha. Str. 64.

A. Nikiel — Samorząd uczniowski w szkole powszechnej — Miesięcznik Pedagogiczny Nr. 10, październik 1934 r. Str. 226-232.

Br. Nycz — Sprawozdanie instruktora teatrów szkolnych za rok 1933/34— Dziennik Urzędowy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego Nr. 3, listopad 1934 r. Str. 131-148.

S. Racinowski — Uroczystości państwowe w szkole — Przyjaciel Szkoły Nr. 17, listopad 1934 r. Str. 805-807.

S. Racinowski — W jakim celu mamy poznawać swoje środowisko — Przyjaciel Szkoły Nr. 16, październik 1934 r. Str. 750-754.

H. Rowid — Środowisko i jego funkcja wychowawcza w związku z programem nauki w szkole powszechnej (ciąg dalszy) — Chowanna Nr. 8, październik 1934 r. Str. 337-348.

A. Sawicz — Organizacja współżycia uczniów w szkole — Życie Szkolne Nr. 10, październik 1934 r. Str. 419-423.

Fr. Śniechota — Szkic programu wychowawczego szkoły NN w Katowicach na rok szkolny 1934/35 — Szkoła Śląska Nr. 10, październik 1934 r. Str. 242 245.

A. Urbański — Jak należy rozumieć wzory lekcyj — Przyjaciel Szkoły Nr. 16, październik 1934 r. Str. 737-739.

— — — — Lekcje wzorowe na każdy dzień i każdą godzinę lekcyjną szkoły powszechnej. Odział (klasa) III. Rok szkolny 1934/35.— Warszawa 1934 r.

— — — — Lekcje wzorowe na każdy dzień i każdą godzinę lekcyjną szkoły powszechnej. Oddział (klasa) V. Rok szkolny 1934/35.— Warszawa 1934 r.

— — — — Lekcje wzorowe na każdy dzień i każdą godzinę lekcyj-

ną szkoły powszechnej. Oddział (klasa) VI. Rok szkolny 1934/35. Warszawa 1934 r.

— — — — Ognisko Z. N. P. i środowisko — Ogniskowiec Nr. 12-13, listopad 1934 r. Str. 3-5.

POSZCZEGÓLNE PRZEDMIOTY NAUCZANIA.

Religja.

Ks. Dr. Al. Siara — Nie izolujmy się (zadanie koncentracyjne religji)— Miesięcznik Katechetyczny i Wychowawczy Nr. 9, listopad 1934 r. Str. 375-381.

Język polski.

M. Falski — Wskazówki metodyczne do elementarza dla I klasy szkół powszechnych miejskich — Lwów-Warszawa, Książnica-Atlas 1934 r. Str. 67.

A. Jobke — O czytaniu wyrazistem — Nasz Głos Nr. 2, październik 1934 r. Str. 40-45.

Dr. St. Jodłowski — Jak budzić zainteresowanie do nauki gramatyki w szkole powszechnej — Przegląd Wydawnictw Nr. 3, lipiec-wrzesień 1934 r. Str. 33-36.

Dr. J. Kiken — Jak uczyć ortografji w szkołach powszechnych — Sprawy Nauczycielskie Nr. 3, listopad 1934 r. Str. 106-109.

W. Nowicki — Nauka ortografji w oddziale III bez specjalnego podręcznika. Ćwiczenia ortograficzne na podstawie książki do czytania— Życie Szkolne Nr. 10, październik 1934 r. Str. 426-435.

J. Paszenda — Loteryjki jako środek pomocniczy nauki języka ojczystego — Szkoła Śląska Nr. 10, październik 1934 r. Str. 245-248.

H. Stadniczenkowa — Ćwiczenia w pisaniu w kl. V, VI i VII — Echo Nauczycielskie Nr. 8, październik 1934 r. Str. 325-327.

T. Szczerba — Nauczanie podstaw gramatyki języka polskiego w szkole powszechnej — Bibljoteka Nauczyciela Szkoły Powszechnej Nr. 33. — Warszawa, Gebethner i Wolff 1934 r. Str. 94.

Fr. Świder — Rozsypanki jako ćwiczenia w czytaniu i pisaniu — Przegląd Nauczycielski Nr. 2, październik 1934 r. Str. 53-55.

— — — — Nauka języka polskiego w szkole powszechnej. Odział V (ciąg dalszy) — Życie Szkolne Nr. 10, październik 1934 r. Str. 423-426.

Języki obce nowożytne.

A. Zarach — Słownictwo w nauczaniu języków obcych — Neofilolog Nr. 3, lipiec-wrzesień 1934 r. Str. 162-168.

— — — — Bibljoteczka francuska — Przegląd Wydawnictw Nr. 3, lipiec-wrzesień 1934 r. Str. 36-38.

Historja.

Dr. Wł. Arcimowicz — Marszałek Józef Piłsudski w Wilnie i na Wileńszczyźnie. Pomoc dla nauczyciela realizującego program publicznej szkoły powszechnej na Wileńszczyźnie i Nowogródczyźnie — Bibljoteczka Poradni Dydaktyczno-Wychowawczej przy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego Nr. 1. — Wilno, Nakładem Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego 1934 r. Str. 92.

K. Bieliński — Powstanie listopadowe w Wilnie i na Wileńszczyźnie. Pomoc dla nauczyciela realizującego program publicznej szkoły powszechnej na Wileńszczyźnie i Nowogródczyźnie — Bibljoteczka Poradni Dydaktyczno-Wychowawczej przy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego Nr. 3. — Wilno, Nakładem Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego 1934 r. Str. 52.

Dr. W. Charkiewicz — „Scypjon Ruski" Konstanty Iwanowicz Książę Ostrogski, Wielki Hetman Litewski, Wojewoda Trocki, Kasztelan Wileński etc. etc. Pomoc dla nauczyciela realizującego program publicznej szkoły powszechnej na Wileńszczyźnie i Nowogródczyźnie — Bibljoteczka Poradni Dydaktyczno-Wychowawczej przy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego Nr. 4 — Wilno, Nakładem Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego 1934 r. Str. 40.

Dr. St. Frycz — Współdziałanie domu ze szkołą w nauczaniu h
Przyjaciel Szkoły Nr. 16, październik 1934 r. Str. 747-749.

Dr. J. Jastrzębski — O nauczaniu historji w szkole powszechnej—Szkoła Nr. 9, 1934 r. Str. 161-165.

J. Kałuski — Wjazd Bolesława Chrobrego do Kijowa. Szkic lekcji w klasie V (Uczenie się pod kierunkiem)—Echo Nauczycielskie Nr. 8. październik 1934 r. Str. 327-328.

A. Krzyszkowska — Powstanie styczniowe na Wileńszczyźnie. Pomoc dla nauczyciela realizującego program publicznej szkoły powszechnej na Wileńszczyźnie i Nowogródczyźnie—Bibljoteczka Poradni Dydaktyczno-Wychowawczej przy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego Nr. 6. — Wilno, Nakładem Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego 1934 r. Str. 40.

T. Łopalewski — Batory na ziemiach dawnego W. Księstwa Litewskiego. Pomoc dla nauczyciela realizującego program publicznej szkoły powszechnej na Wileńszczyźnie i Nowogródczyźnie—Bibljoteczka Poradni Dydaktyczno - Wychowawczej przy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego Nr. 5. — Wilno, Nakładem Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego 1934 r. Str. 30.

J. Menzel — Nowe maszyny — koleje żelazne (lekcja historji na oddział VI)—Przyjaciel Szkoły Nr. 16, październik 1934 r. Str. 766-768.

J. Menzel — Regjonalizm a dwutorowość w nauczaniu historji w szkole powszechnej — Życie Szkolne Nr. 10, październik 1934 r. Str. 413-416.

J. Menzel — Toruń za Kazimierza Jagiellończyka. Lekcja historji w klasie V szkoły powszechnej — Życie Szkolne Nr. 10, październik 1934 r. Str. 416-418.

W. Moszczeńska—H. Mrozowska — Przewodnik metodyczny do podręcznika historji na II klasę gimnazjalną — Lwów, Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich 1934 r. Str. 39.

W. Niedziałkowska-Dobaczewska — Wilno i Wileńszczyzna w latach 1914 - 1920. Pomoc dla nauczyciela realizującego program publicznej szkoły powszechnej na Wileńszczyźnie i Nowogródczyźnie — Bibljoteczka Poradni Dydaktyczno - Wychowawczej przy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego Nr. 2. — Wilno,

Nakładem Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego 1934 r. Str. 64.

St. Nowaczyk—Ilustracja, jako środek pomocniczy w nauczaniu historji—Przyjaciel Szkoły Nr. 16, październik 1934 r. Str. 742-746.

St. Nowaczyk — Przewodnik metodyczny do Opowiadań z dziejów ojczystych dla V klasy szkół powszechnych Wł. Jarosza—Lwów, Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich 1934 r. Str. 111.

Cz. Zgorzelski — Powstanie styczniowe na terenie Województwa Nowogródzkiego. Pomoc dla nauczyciela realizującego program publicznej szkoły powszechnej na Wileńszczyźnie i Nowogródczyźnie — Bibljoteczka Poradni Dydaktyczno-Wychowawczej przy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego Nr. 7 — Wilno, Nakładem Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego 1934 r. Str. 32.

Geografja.

M. Mścisz — Geografja w nowym programie dla szkół powszechnych—Nasz Głos Mr. 2, październik 1934 r. Str. 33—39.

J. Wuttkowa. Z. Zalewska. G. Wuttke — Poznaj swoją wieś. Przyroda i geografja dla kl. III szkoły powszechnej, jako książka do użytku nauczyciela i pomocnicza dla dzieci—Warszawa, Instytutut Wydawniczy „Bibljoteka Polska" 1934 r. Str. 168.

J. Wuttkowa. Z. Zalewska. G. Wuttke — Poznaj swoje miasto. Przyroda i geografja dla kl. III szkoły powszechnej, jako książka do użytku nauczyciela i pomocnicza dla dzieci — Warszawa, Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska" 1934 r. Str. 158.

Nauka o przyrodzie.

B. Dyakowski — Przyroda żywa w klasie V szkół powszechnych. Wskazówki metodyczne — Warszawa, M. Arct 1934 r. Str. 94.

J. Wuttkowa. Z. Żalewska. G. Wuttke — Poznaj swoją wieś. Przyroda i geografja dla kl. III szkoły powszechnej, jako książka do użytku nauczyciela i pomocnicza dla dzieci — Warszawa, Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska" 1934 r. Str. 168.

J. Wuttkowa. Z. Zalewska. G. Wuttke — Poznaj swoje miasto. Przyroda i geografja dla kl. III szkoły powszechnej, jako książka do użytku nauczyciela i pomocnicza dla dzieci — Warszawa — Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska" 1934 r. Str. 158.

Arytmetyka z geometrją. Matematyka.

Wł. Feiner — Nauka rachunków metodą zabawową — Przyjaciel Szkoły Nr. 16, październik 1934 r. Str. 761-765.

Al. Mazur — Ćwiczenia z zakresu geometrji w nowym programie — Bibljoteka Nauczyciela Szkoły Powszechnej Nr. 21.—Warszawa, Gebethner i Wolff 1934 r. Str. 97.

W. Rodziewicz — Nauka rachunków metodą zabawową — Przyjaciel Szkoły Nr. 17, listopad 1934 r. Str. 813-814.

Rysunek.

Dr. K. Budzanowski — Wskazania do zwolnienia od rysunków i zajęć praktycznych młodzieży szkolnej z powodu niedostatecznej sprawności narządu wzrokowego — Dziennik Urzędowy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego Nr. 6, czerwiec 1934 r. Str. 335-239.

Zajęcia praktyczne.

Dr. K. Budzanowski — Wskazania do zwolnienia od rysunków i zajęć praktycznych młodzieży szkolnej z powodu niedostatecznej sprawności narządu wzrokowego — Dziennik Urzędowy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego Nr. 6, czerwiec 1934 r. Str. 335-339.

R. Kozioł — Modelowanie drzewa w szkole powszechnej i gimnazjum. Przyczynek do zajęć praktycznych. Zeszyt 1 — Wieliczka, Nakład autora 1934 r. Str. 64.

M. Mościcki i J. Witek — Ogródek szkolny w nauce i wychowaniu. Część II — Bibljoteka Nauczyciela Szkoły Powszechnej Nr. 29 — Warszawa, Gebethner i Wolff 1934 r. Str. 72.

S. Sotnicki — „Hołoby" (zajęcia ogrodnicze w szkole) — Przyjaciel Szkoły Nr. 17, listopad 1934 r. Str. 807—811.

— — — — Zajęcia praktyczne klasy I i II szkoły powszechnej oraz artykuły związane z zajęciami praktycznemi na terenie szkół powszechnych. Opracowanie zbiorowe pod redakcją St. Sigaliny — Warszawa, Wydawnictwo „Lekcje wzorowe" 1934 r. Str. 291

Śpiew. Muzyka.

R. Heising — O nowym programie śpiewu — Przyjaciel Szkoły Nr. 17, listopad 1934 r. Str. 788—791.

P. Jajor — Śpiew kościelny w szkole — Przyjaciel Szkoły Nr. 17, listopad 1934 r. Str. 791—796.

Cz. Kozietulski — Rok kościelny w pieśniach — Lwów, Towarzystwo Szkoły Ludowej 1934 r. Str. 80.

Br. Rutkowski — Polska pieśń chóralna. Zeszyt V. Utwory średniej trudności na chór szkolny — Towarzystwo Wydawnicze Muzyki Polskiej — Warszawa, Skład główny ul. Świętokrzyska 16 1934 r. Str. 19.

J. Szpunar — Warcholstwo pieśni polskiej — Przyjaciel Szkoły Nr. 17, listopad 1934 r. Str. 796—800.

— — — — Lekcje śpiewu dla klasy I i II szkoły powszechnej oraz artykuły związane z zagadnieniami szkolnictwa i uroczystościami szkolnemi. Opracowanie zbiorowe — Warszawa, Wydawnictwo „Lekcje Wzorowe" 1934 r. Str. 386.

— — — — Śpiew w planie pracy nauczyciela szkoły powszechnej. Pomoc dla nauczyciela realizującego program publicznej szkoły powszechnej. Praca zbiorowa pod redakcją Br. Gawrońskiej — Bibljoteczka Poradni Dydaktyczno-Wychowawczej przy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego. Serja druga Nr. 1 — Wilno, Skład główny w Księgarni św. Wojciecha 1934 r. Str. 39.

Ćwiczenia cielesne.

Doc. Dr. W. Dega — Zagadnienie postawy dziecka w pierwszym roku szkolnym — Wychowanie Fizyczne Nr. 9-10, wrzesień-październik 1934 r. Str. 452—462.

A. Estkowski — Ćwiczenia cielesne dla I i II oddziału. Ćwiczenia 10 minutowe dla klasy III, IV, V, VI i VII (ciąg dalszy) — Życie Szkolne Nr. 10, październik 1934 r. Str. 444—447.

St. Goryńska — Szermierka w szkole — Start Nr. 20, październik 1934 r. Str. 4—6.

W. Jabłoński — O roli wychowania fizycznego w kształceniu głuchoniemych — Nauczyciel Głuchoniemych i Niewidomych Nr. 2—3, kwiecień-wrzesień 1934 r. Str. 29—31.

M. Krawczyk — Codziennie 10 minut ćwiczeń cielesnych— Start Nr. 19, październik 1934 r. Str. 14—15.

M. Krawczyk — Współpraca nad wychwaniem fizycznem — Start Nr. 20 październik 1934 r. Str. 14—16.

M. Niewiadomski — Realizacja programu ćwiczeń cielesnych na naszym terenie — Sprawy Nauczycielskie Nr. 2, październik 1934 r. Str. 62—65.

DOKSZTAŁCANIE MŁODOCIANYCH I DOROSŁYCH.

— — — — Program szkół wieczorowych dla dorosłych, stanowiących równoważnik publicznych szkół powszechnych III stopnia. Opracowano zbiorowo pod redakcją M. Borowieckiej — Warszawa, Instytut Oświaty Dorosłych 1934 r. Str. 143.

SZKOLNICTWO ZAWODOWE.

K. Jaroszewski — Na tle prac nad reformą ustroju szkolnictwa zawodowego — Szkoła Zawodowa Nr. 7, wrzesień 1934 r. Str. 130-137.

K. Jaroszewski — Na tle prac nad reformą ustroju szkolnictwa zawodowego. Przepisy o organizacji szkolnictwa zawodowego — Szkoła Zawodowa Nr. 8, październik 1934 r. Str. 153—164.

I. S. — Teraźniejszość i przyszłość szkół rzemieślniczych (ciąg dalszy) — Szkoła Zawodowa Nr. 7, wrzesień 1934 r. Str. 142—147.

H. Rz.

Od Administracji.

Dotychczasowy sposób dostarczania Dzienników Urzędowych bezpośrednio nauczycielom szkół powszechnych, a ściąganie opłaty za prenumeratę za pośrednictwem PP. Płatników Rejonowych jest z wielu względów niedogodny.

Administracja Dziennika Urzędowego wprowadza od dnia 1 stycznia 1935 r. nowy, porządek dostarczania nauczycielom szkół powszechnych Dzienników Urzędowych, a mianowicie: Dzienniki Urzędowe będą wysyłane na imię PP. Płatników Rejonowych, którzy wypłacając każdego 1 dnia miesiąca pobory służbowe nauczycielom swego rejonu, będą doręczali im jednocześnie Dzienniki Urzędowe.

Przy wypłacie poborów będą również przyjmowali opłatę za prenumeratę.

Należność za prenumeratę PP. Płatnicy Rejonowi winni wpłacać *z góry*, przynajmniej kwartalnie, na konto czekowe P. K. O. Dziennika Urzędowego Nr. 30466. Na odwrocie dowodu wpłaty w miejscu przeznaczonem na korespondencję ***bezwzględnie*** należy podawać za jakie miesiące opłaca się prenumeratę, za jaką ilość egzemplarzy oraz nazwisko płatnika i dokładny adres. (Poczta, miejscowość, gmina i adres).

Administracja będzie wysyłać tylko taką ilość egzemplarzy jaką PP. Płatnicy Rejonowi zażądają i za jaką opłacą.

Notatka taka na odwrocie czeku opłacie pocztowej nie podlega.

Nowe zgłoszenia prenumeratorów odbywać się winny: dla nauczycieli szkół powszechnych—za pośrednictwem PP. Płatników Rejonowych, dla nauczycieli innych szkół — za pośrednictwem Dyrekcyj względnie Kierownictw tych szkół.

Osoby prywatne zgłaszają prenumeratę bezpośrednio do Administracji Dziennika Urzędowego, w Wilnie ul. Wolana 10.

W związku z powyższem Administracja Dziennika prosi PP. Płatników Rejonowych o powiadomienie do dnia 1 stycznia 1935 r. jaką ilość egzemplarzy zamierzają zaprenumerować dla nauczycieli swego rejonu.

Jednocześnie Administracja przypomina, że opłaty od obrotu czekowego P. K. O. (patrz Dz. Urz. K. O. S. Wil. Nr. 11 z 1934 r. str. 623) nie mogą być potrącane od należności za prenumeratę i powiadamia, że następny Dziennik Urzędowy ukaże się 1 lutego 1935 r. jako numer podwójny (Nr. 1—2).

Prenumerata roczna Dziennika Urzędowego wynosi 6 złotych, półrocznie 3 złote, kwartalnie 1 zł. 50 gr. Cena numeru pojedyńczego—60 gr. Należność należy wpłacać wyłącznie na konto czekowe w P.K.O. Nr. 30466.

CENA OGŁOSZEŃ: cała strona—zł. 80, $1/2$ str.—zł. 45, $1/4$ str.—zł. 25, $1/8$ str.—zł. 15.

Adres Redakcji i Administracji: Wilno, Wolana 10, Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego.

Tłoczono z polecenia Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego
w drukarni „LUX“, Wilno, Portowa 7, telefon 2-03.